

ETIČKI KODEKS

DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

(Neslužbeni pročišćeni tekst)

(Narodne novine, br. 40/2011 i 13/2012)

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Etičkog kodeksa

Članak 1.

Etičkim kodeksom državnih službenika (u daljnjem tekstu: Etički kodeks) utvrđuju se pravila ponašanja državnih službenika i etička načela na temelju kojih postupaju državni službenici prilikom obavljanja službene dužnosti.

Sadržaj Etičkog kodeksa

Članak 2.

Etički kodeks državnih službenika sadrži etička načela kojih se državni službenici trebaju pridržavati za vrijeme obavljanja službe.

Osobno ponašanje državnih službenika

Članak 3.

Etička načela utvrđena ovim Etičkim kodeksom su načela koja državni službenici moraju usvojiti kao vlastita načela i osobni kriterij ponašanja.

Državni službenici primjenjuju etička načela u međusobnim odnosima, te u odnosima prema građanima, u odnosu prema radu, kao i prema državnom tijelu u kojem obavljaju svoju dužnost.

Svrha Etičkog kodeksa

Članak 4.

Svrha Etičkog kodeksa je promicanje etičkih načela, moralnih načela i vrijednosti u ponašanju državnih službenika u službi, s ciljem ostvarivanja zajedničkog dobra i javnog interesa, te povjerenja građana u državnu službu.

II. ETIČKA NAČELA

Primjena etičkih načela

Članak 5.

Državni službenik u obavljanju dužnosti primjenjuje načela državne službe i etička načela ponašanja državnih službenika, propisana Zakonom o državnim službenicima, Etičkim kodeksom i drugim propisima.

Poštivanje integriteta i dostojanstva građana i državnih službenika

Članak 6.

Državni službenik dužan je u okviru svojih nadležnosti osigurati ostvarivanje prava, poštivanje integriteta i dostojanstva građanina i drugih državnih službenika bez diskriminacije ili povlašćivanja na osnovi dobi, nacionalnosti, etničke ili socijalne pripadnosti, jezičnog i rasnog podrijetla, političkih ili vjerskih uvjerenja ili sklonosti, invalidnosti, obrazovanja, socijalnog položaja, spola, bračnog ili obiteljskog statusa, spolne orijentacije ili na bilo kojoj drugoj osnovi.

Državni službenik ima pravo na zaštitu od uznemiravanja, odnosno ponašanja koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva službenika, a koje uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

Državni službenik ima pravo na zaštitu od spolnog uznemiravanja, odnosno ponašanja koje predstavlja verbalno, neverbalno ili fizičko ponašanje spolne naravi, a koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva službenika i namještenika te uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

Zaštita osobnog ugleda i ugleda državne službe

Članak 7.

U obavljanju službene dužnosti državni službenik dužan je čuvati osobni ugled, ugled državne službe i povjerenje građana u državnu službu.

U obavljanju privatnih poslova državni službenik ne smije se koristiti službenim oznakama ili autoritetom radnog mjesta u državnoj službi.

Ponašanje državnih službenika u javnim nastupima

Članak 8.

U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima predstavlja državno tijelo, državni službenik dužan je iznositi stavove državnog tijela, u skladu s propisima, dobivenim ovlastima, stručnim znanjem i Etičkim kodeksom.

Pri iznošenju stavova državnog tijela i osobnih stavova, državni službenik dužan je paziti na ugled državne službe i osobni ugled.

U javnim nastupima u kojima ne predstavlja državno tijelo, a koji se na bilo koji način odnose na poslove iz djelokruga državnih tijela ili poslove radnog mjesta koje obavlja, državni službenik ne smije iznositi podatke koji bi mogli naštetiti ugledu državne službe i narušiti povjerenje građana u rad državnih tijela, te ako bi iznošenje takvih podataka predstavljalo povredu dužnosti čuvanja službene tajne, ili ako bi to bilo u suprotnosti s drugim zakonom zaštićenim interesima građana i pravnih osoba.

U javnim nastupima u kojima ne predstavlja državno tijelo i koji nisu tematski povezani s državnom službom, odnosno djelokrugom državnog tijela u kojem je službenik zaposlen, službenik ne treba odobrenje čelnika državnog tijela za nastupe u medijima, ali je pri tome dužan paziti na ugled državne službe i osobni ugled.

Zabrana stjecanja materijalne ili druge koristi i izbjegavanje sukoba interesa u službi

Članak 9.

Državni službenik ne smije u obavljanju državne službe zlouporabiti ovlasti i položaj u svrhu ostvarivanja materijalne ili druge koristi za sebe ili drugu pravnu i fizičku osobu.

Državni službenik ne smije koristiti u nedozvoljene svrhe službene informacije o djelovanju i radu državnog tijela u kojem je zaposlen, odnosno odavati službene tajne koje je saznao za vrijeme obavljanja svojih dužnosti.

Državni službenik ne smije koristiti svoj položaj kako bi utjecao na odluku zakonodavne, izvršne ili sudbene vlasti ili donošenje političke odluke.

III. ODNOS SLUŽBENIKA PREMA GRAĐANIMA Način postupanja državnih službenika prema građanima

Članak 10.

U odnosu prema građanima državni službenik postupa profesionalno, nepristrano i pristojno.

Državni službenik dužan je u obavljanju službene dužnosti primjenjivati stručno znanje na način da građanima pomaže u ostvarivanju njihovih prava, postupajući u skladu s načelom ustavnosti, zakonitosti i zaštite javnog interesa.

Način postupanja državnih službenika prema osobama s posebnim potrebama i neukim strankama

Članak 11.

Državni službenik dužan je postupati s posebnom pažnjom prema osobama s invaliditetom i drugim osobama s posebnim potrebama.

Državni službenik dužan je u obavljanju službene dužnosti pomoći neukim strankama.

IV. MEĐUSOBNI ODNOSI DRŽAVNIH SLUŽBENIKA Način postupanja državnog službenika prema drugim državnim službenicima

Članak 12.

Međusobni odnosi državnih službenika, odnosno svi oblici komunikacije državnih službenika temelje se na uzajamnom poštivanju, povjerenju, suradnji, pristojnosti, odgovornosti i strpljenju.

Primjena etičkih načela u međusobnim odnosima državnih službenika

Članak 13.

Državni službenici u obavljanju službe razmjenjuju mišljenja i informacije o pojedinim stručnim pitanjima radi ostvarivanja zajedničkog dobra državne službe u cjelini.

Postupajući u skladu s etičkim načelima državnih službenika, u međusobnim odnosima, državni službenici ne ometaju jedni druge u izvršavanju službenih dužnosti.

Odgovornost nadređenih državnih službenika u primjeni etičkih načela

Članak 14.

Nadređeni službenik potiče službenike na kvalitetno i učinkovito obavljanje državne službe, međusobno uvažavanje, poštivanje i suradnju, te primjeren odnos prema građanima.

V. IMENOVANJE POVJERENIKA ZA ETIKU

Način imenovanja povjerenika za etiku

Članak 15.

U svim državnim tijelima čelnik tijela imenuje povjerenika za etiku iz reda državnih službenika.

U državnom tijelu može se imenovati i više povjerenika za etiku, ovisno o ustrojstvu državnog tijela i potrebama državnog tijela.

U slučaju duže odsutnosti iz službe povjerenika za etiku, čelnik tijela će imenovati zamjenika povjerenika za etiku koji preuzima ovlasti i dužnosti odsutnog povjerenika sve do njegovog povratka.

Povjerenikom za etiku ne može se imenovati državni službenik kojemu je izrečena kazna za povredu službene dužnosti.

Sadržaj odluke o imenovanju povjerenika za etiku

Članak 16.

Državno tijelo dužno je odluku o imenovanju povjerenika za etiku dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za službeničke odnose u roku od 15 dana od dana imenovanja.

Odluka iz stavka 1. ovoga članka obavezno sadrži sljedeće podatke: ime i prezime, radno mjesto na koje je raspoređen, broj telefona i adresu elektroničke pošte.

O promjeni podataka iz stavka 2. ovoga članka državno tijelo dužno je odmah pisanim putem obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za službeničke odnose.

Odluka o imenovanju povjerenika za etiku mora se istaknuti na web-stranici i oglasnoj ploči državnog tijela.

VI. PRAVA I OBVEZE POVJERENIKA ZA ETIKU

Odgovornost povjerenika za etiku u promicanju etičkog ponašanja

Članak 17.

Povjerenik za etiku prati primjenu Etičkog kodeksa u državnom tijelu, promiče etičko ponašanje u međusobnim odnosima državnih službenika te odnosima službenika prema građanima, zaprima pritužbe službenika i građana na neetičko ponašanje i postupanje

službenika, provodi postupak ispitivanja osnovanosti pritužbe, te vodi evidenciju o zaprimljenim pritužbama.

Povjerenik za etiku dužan je završiti program edukacije povjerenika za etiku koju provodi središnje tijelo državne uprave nadležno za službeničke odnose.

VII. PODNOŠENJE PRITUŽBE

Način podnošenja pritužbi na ponašanje državnih službenika

Članak 18.

Građani i pravne osobe te državni službenici mogu povjereniku za etiku podnijeti pritužbu na ponašanje državnih službenika, za koje smatraju da je protivno odredbama Etičkog kodeksa.

Pritužba iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti pisanim ili usmenim putem, putem otvorenog besplatnog telefona u središnjem tijelu državne uprave nadležnom za službeničke odnose, te putem elektroničke pošte.

Ukoliko pritužbu zaprimi čelnik državnog tijela ili službenik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose, pritužbu će bez odlaganja proslijediti nadležnom povjereniku za etiku.

VIII. ISPITIVANJE OSNOVANOSTI PRITUŽBE

Provedba postupka ispitivanja osnovanosti pritužbe

Članak 19.

Povjerenik za etiku provodi postupak ispitivanja osnovanosti pritužbe te priprema izvješće čelniku tijela o provedenom postupku.

Povjerenik za etiku dužan je u roku od 30 dana od dana primitka pritužbe provesti postupak ispitivanja osnovanosti pritužbe te pripremiti odgovor podnositelju pritužbe, kojeg dostavlja čelniku tijela.

Povjerenik za etiku dužan je provesti postupak ispitivanja osnovanosti pritužbe i na temelju anonimne pritužbe.

Dokazi u provedbi postupka ispitivanja osnovanosti pritužbe

Članak 20.

U postupku ispitivanja osnovanosti pritužbe, povjerenik za etiku zatražit će pisanu izjavu službenika na kojeg se odnosi pritužba, izjave drugih službenika koji imaju neposredna saznanja o sadržaju pritužbe, izvješća nadležnih tijela u slučaju sumnje na moguća kaznena djela, te poduzeti i druge radnje potrebne za utvrđenje činjeničnog stanja.

O provedenom postupku ispitivanja osnovanosti pritužbe povjerenik za etiku dužan je podnijeti pisano izvješće čelniku tijela, te pripremiti prijedlog odgovora podnositelju pritužbe.

U slučaju dvojbe o tome predstavlja li neko ponašanje državnog službenika povredu Etičkog kodeksa, povjerenik za etiku zatražit će mišljenje Etičkog povjerenstva.

Način postupanja prema državnim službenicima na temelju rezultata postupka ispitivanja osnovanosti pritužbe

Članak 21.

Ukoliko povjerenik za etiku u postupku ispitivanja osnovanosti pritužbe na temelju prikupljenih dokaza ocijeni da su navodi iz pritužbe osnovani, u izvješću čelniku tijela predložiti će poduzimanje odgovarajućih postupaka i radnji.

Na temelju dostavljenog izvješća povjerenika za etiku, čelnik tijela može, ovisno o vrsti i težini povrede, pokrenuti postupak zbog povrede službene dužnosti ili pisanim putem upozoriti državnog službenika na neetično postupanje i potrebu pridržavanja odredbi Etičkog kodeksa.

Rok za dostavu odgovora podnositelju pritužbe

Članak 22.

Čelnik državnog tijela dužan je dati odgovor podnositelju pritužbe u roku od 60 dana od dana zaprimanja pritužbe te ga izvijestiti o poduzetim radnjama.

Podnositelj pritužbe ima pravo podnijeti pritužbu Etičkom povjerenstvu u roku od 30 dana od dana isteka roka za davanje odgovora na pritužbu, odnosno od dana primitka odgovora na pritužbu u slučaju kada podnositelj pritužbe nije zadovoljan odgovorom čelnika državnog tijela.

Pritužba na neetično ponašanje povjerenika za etiku

Članak 23.

Pritužbu na neetično ponašanje povjerenika za etiku državno tijelo dužno je u roku od 15 dana od dana primitka proslijediti Etičkom povjerenstvu.

Etičko povjerenstvo dužno je u roku od 60 dana od dana primitka pritužbe dostaviti odgovor na pritužbu podnositelju pritužbe i o tome izvijestiti čelnika državnog tijela.

Ukoliko čelnik tijela na temelju dostavljenog izvješća Etičkog povjerenstva o provedenom postupku ispitivanja osnovanosti pritužbe ocijeni da je povjerenik za etiku počinio povredu Etičkog kodeksa, postupiti će u skladu s odredbom članka 21. stavka 2. Etičkog kodeksa.

Pritužba na neetično ponašanje čelnika državnog tijela koji je državni službenik

Članak 24.

Pritužbu na neetično ponašanje čelnika državnog tijela koji je državni službenik, državno tijelo dužno je u roku od 15 dana od dana primitka proslijediti Etičkom povjerenstvu.

Etičko povjerenstvo dužno je u roku 60 dana od dana primitka pritužbe dostaviti odgovor na pritužbu podnositelju pritužbe i o tome dostaviti izvješće Vladi Republike Hrvatske.

IX. ZAŠTITA POVJERENIKA ZA ETIKU

Neovisnost rada povjerenika za etiku

Članak 25.

Povjerenik za etiku ne može zbog obavljanja svoje dužnosti biti pozvan na odgovornost niti doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na druge državne službenike.

Na zahtjev povjerenika za etiku, za vrijeme postupka ispitivanja osnovanosti pritužbe, čelnik državnog tijela dužan je povjerenika za etiku osloboditi obavljanja poslova radnog mjesta na koje je raspoređen.

Povjerenik za etiku može Etičkom povjerenstvu podnijeti pritužbu na neetično ponašanje drugih državnih službenika prema povjereniku za etiku.

Etičko povjerenstvo dužno je u roku 60 dana od dana primitka pritužbe dostaviti odgovor na pritužbu etičkom povjereniku i o tome izvijestiti čelnika državnog tijela.

X. SREDIŠNJE TIJELO DRŽAVNE UPRAVE NADLEŽNO ZA SLUŽBENIČKE ODNOSI

Poslovi vezani uz primjenu Etičkog kodeksa

Članak 26.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za službeničke odnose prati primjenu Etičkog kodeksa te obavlja sljedeće poslove:

- prati međunarodne standarde na području etičkog postupanja državnih službenika, te daje prijedloge za unapređenje etičkih standarda sukladno međunarodnoj praksi,
- zaprima pritužbe državnih službenika i namještenika te građana na neetičko postupanje državnih službenika,
- vodi evidenciju zaprimljenih pritužbi te podatke o provedenim ispitnim postupcima o osnovanosti pritužbe,
- surađuje sa Etičkim povjerenstvom,
- daje upute i pojašnjenja povjerenicima za etiku,
- prati stanje i predlaže propise kojima se uređuje etičko postupanje državnih službenika,
- vodi evidenciju imenovanih povjerenika za etiku u državnim tijelima,
- vodi evidenciju o provedbi edukacije povjerenika za etiku,
- sudjeluje u izradi programa edukacije službenika u području etičkog postupanja,
- jednom godišnje, a najkasnije do 31. siječnja tekuće godine, priprema izvješće o podnesenim pritužbama na neetično postupanje državnih službenika u državnim tijelima te ga objavljuje na svojoj web-stranici.

Otvoreni telefon za zaprimanje pritužbi na neetičko postupanje državnih službenika

Članak 27.

U središnjem tijelu državne uprave nadležnom za službeničke odnose obavljaju se poslovi dnevnog dežurstva na otvorenom besplatnom telefonu radi zaprimanja pritužbi građana na neetičko postupanje državnih službenika protivno Etičkom kodeksu.

Broj otvorenog besplatnog telefona iz stavka 1. ovoga članka obavezno se objavljuje na web-stranici središnjeg tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose.

XI. ETIČKO POVJERENSTVO

Neovisno tijelo nadležno za promicanje etičkih načela u državnoj službi

Članak 28.

Etičko povjerenstvo je neovisno radno tijelo koje daje mišljenja o sadržaju i načinu primjene Etičkog kodeksa te promiče etička načela i standarde u državnoj službi.

Sastav Etičkog povjerenstva

Članak 29.

Vlada Republike Hrvatske odlukom imenuje članove Etičkog povjerenstva na vrijeme od četiri godine.

Etičko povjerenstvo ima šest članova od kojih se tri imenuju iz reda državnih službenika, dva iz reda sindikata, te jedan predstavnik nevladine udruge.

Članovi Etičkog povjerenstva između sebe biraju predsjednika.

Pravo na novčanu naknadu za rad u Etičkom povjerenstvu

Članak 30.

Predsjednik i članovi Etičkog povjerenstva imaju pravo na novčanu naknadu za rad u Etičkom povjerenstvu, čiju visinu određuje Vlada Republike Hrvatske.

Način odlučivanja Etičkog povjerenstva

Članak 31.

Etičko povjerenstvo je neovisno u odlučivanju.

Način rada, postupanja i glasovanja, Etičko povjerenstvo utvrđuje poslovnikom o radu.

Sjedište Etičkog povjerenstva

Članak 32.

Sjedište Etičkog povjerenstva je pri središnjem tijelu državne uprave nadležnom za službeničke odnose.

Uredske i druge administrativne poslove za Etičko povjerenstvo obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za službeničke odnose.

Djelokrug rada Etičkog povjerenstva

Članak 33.

Etičko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:

- odgovara na pritužbe građana, pravnih osoba i državnih službenika podnesene zbog toga što u roku od 60 dana od zaprimanja pritužbe nisu dobili odgovor na pritužbu ili u slučaju kada podnositelj pritužbe nije zadovoljan odgovorom,
- provodi postupak ispitivanja osnovanosti pritužbe na ponašanje povjerenika za etiku, pritužbe na ponašanje čelnika državnog tijela koji je državni službenik te pritužbe povjerenika za etiku za neetično ponašanje drugih državnih službenika prema povjereniku za etiku,
- daje odgovor na pritužbu podnositelju pritužbe,
- daje mišljenja vezana uz sadržaj i primjenu Etičkog kodeksa,
- prati primjenu propisa na području etičkog postupanja državnih službenika te predlaže njihove izmjene i dopune,
- promiče etičke standarde u državnoj službi.

XII. JAVNOST ETIČKOGA KODEKSA

Objava Etičkog kodeksa

Članak 34.

Etički kodeks objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Etički kodeks ističe se na oglasnoj ploči svih državnih tijela.

Etički kodeks se objavljuje na web-stranici Vlade Republike Hrvatske i web-stranicama svih državnih tijela.

XIII. POSEBNI ETIČKI KODEKSI

Posebnost dijelova državne službe i donošenje posebnih etičkih kodeksa

Članak 35.

Kada posebnosti pojedinih dijelova državne službe to zahtijevaju, čelnici državnih tijela mogu, uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, donositi posebne etičke kodekse.

Etički kodeksi iz stavka 1. ovoga članka moraju biti usklađeni s odredbama ovoga Etičkoga kodeksa.

Etički kodeksi iz stavka 1. ovoga članka obvezno se objavljuju na web-stranici državnog tijela.

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Zatečeni članovi Etičkog povjerenstva

Članak 36.

Etičko povjerenstvo imenovano na temelju Etičkog kodeksa državnih službenika (»Narodne novine«, br. 49/2006 i 134/2008) nastavlja s radom do isteka mandata na koje je imenovano.

Redovni postupak imenovanja članova Etičkog povjerenstva pokreće se najkasnije u roku od 60 dana prije isteka mandata dosadašnjih članova.

Usklađivanje Poslovnika o radu Etičkog povjerenstva

Članak 37.

U roku od 30 dana od stupanja na snagu Etičkog kodeksa, Etičko povjerenstvo će uskladiti Poslovnik o radu s odredbama Etičkog kodeksa.

Dovršenje započelih postupaka

Članak 38.

Postupci započeti po pritužbama na postupanje državnih službenika protivno Etičkom kodeksu zaprimljenim prije stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa, dovršit će se prema dosadašnjim propisima.

Prestanak važenja

Članak 39.

Danom stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa prestaje važiti Etički kodeks državnih službenika (»Narodne novine«, br. 49/2006 i 134/2008).

XV. STUPANJE NA SNAGU

Članak 40.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Odredbe izmjena Etičkog kodeksa državnih službenika (Narodne novine, br. 13/12) koje su na snazi, a preostale nakon pročišćavanja teksta Etičkog kodeksa državnih službenika

Članak 2.

Ova Izmjena Etičkog kodeksa stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".